

L. LATTES, *L'Individualité du Sang*, en biologie, en clinique et en médecine légale. MASSON et Cie. Paris 1929. 314 bldz. Prijs: 50 francs.

De oorspronkelijke uitgave van dit voortreffelijke boekje van LATTES verscheen in 1923 in het Italiaansch. Ten onzent is slechts de tweede in het Duitsch gepubliceerde uitgave bekend, met een aanhangsel over de geneeskundig-forensische beteekenis der bloedroepen door FRITZ SCHIFF. Thans is de derde uitgave van LATTES in het Fransch verschenen, waarbij SCHIFF niet meer als medewerker wordt genoemd. Het forensische gedeelte is hier door LATTES zelf bewerkt, in de trant blijvend van SCHIFF's oorspronkelijk aanhangsel, doch minder speciaal aangepast aan de Deutsche wetgeving. Sedert de vorige uitgave is HIRSZFELD's belangrijke „*Constitutionsserologie*” verschenen, waaraan LATTES volkomen recht laat wedervaren en waaruit hij verschillende zinsneden citeert. Op vele plaatsen is de nieuwe uitgave omgewerkt en aangevuld. Ten eerste is in het genetisch-anthropologische gedeelte BERNSTEIN's hypothese als de meest waarschijnlijke aanvaard, terwijl deze niet meer — zooals vroeger — in een los aanhangsel buiten het verband der bespreking is ondergebracht. Daarentegen mist men nog BAUER's scherpzinnige uiteenzetting, volgens welke het mogelijk zou zijn met twee stel factoren uit te komen (evenals HIRSZFELD) zonder aan de uitkomsten van BERNSTEIN te kort te doen. Uitvoerig worden weder door LATTES de technische fouten en de vermindering daarvan bij de transfusie toegelicht. De jongste onderzoekingen van LANDSTEINER worden vermeld, maar minder duidelijk dan in de laatste uitgave van SCHIFF's boek (1929). De drie bladzijden met tabellen over de verdeeling der bloedgroepen bij verschillende volkeren, zijn thans tot ruim acht vermeerderd, een bewijs hoezeer er in de laatste drie jaren op anthropologisch gebied aan dit onderzoek is gewerkt. Uit de verhandelingen van het anthropologische congres te Amsterdam 1927 zijn echter een aantal cijfers volkomen foutief overgenomen. Dit maakt ons eenigszins huiverig om ook de andere in cijfers neergelegde gegevens dezer tabellen te aanvaarden zonder raadpleging der oorspronkelijke stukken. De literatuurlijst is van dertig tot ruim vijftig bladzijden aangevuld. Gezamenlijk vormen de nieuwe uitgaven van SCHIFF en LATTES met HIRSZFELD's „*Constitutionsserologie*” (1928) een drietal elkaar aanvullende boeken, die men voor het inzicht in de wetenschappelijke en practische vraagstukken op het gebied der isoagglutinatie niet kan missen.

M. A. VAN HERWERDEN.

H. W. LEEKSMA, *Inwendige ziekten*. Beknopt handboek voor den practischen arts, D. B. CENTEN's Uitgevers Maatschappij, Amsterdam. 1929. Prijs f 9.—.

In den vorm van een oppervlakkig geschreven leerboek gaf de uitgever D. B. CENTEN dus een beknopt handboek uit. Zooals steeds, zoekt men in een handboek naar dat, wat niet alledaagsch is, wat niet iedereen weet. En bij het doorbladeren vond ik zulks al dra. Zoo bijv. staan reeds op de eerste bladzijden 3 dingen, die ik niet